

Co nám říkají výsledky výzkumu Fakulty humanitních studií UTB ve Zlíně o dopadech programu Začít spolu na učení dětí

Vzdělávací program Začít spolu (ZaS) je koncept založený na respektujícím přístupu a aktivní roli dítěte. Ve světě je známý pod názvem Step by Step a zastřešuje ho organizace [ISSA](#), která má zastoupení ve více než 40 zemích světa. Kvalita pedagogické práce v programu je definována standardy Kompetentní učitel 21. století: Mezinárodní profesní rámec kvality ISSA. Program Začít spolu je plně v souladu s požadavky hlavního vzdělávacího proudu. Dokáže zároveň posilovat u žáků schopnosti, které hlavní vzdělávací proud systematicky nepodporuje - zejména metakognici, tedy schopnost žáků sledovat, posuzovat a rozvíjet své vlastní učení.

V letech 2021–2023 proběhlo výzkumné šetření, jehož cílem bylo zjistit, jaké schopnosti potřebné v životě u dětí rozvíjí konstruktivistický přístup k výuce v rámci programu Začít spolu. Výzkum probíhal mezi 517 žáky čtvrtých a pátých tříd ZŠ po celé ČR.

Jaká jsou hlavní zjištění studie?

1. Žáci v programu Začít spolu:

- ve škole se cítí lépe, méně trpí úzkostí ze školního prostředí a prostředí třídy vnímají jako bezpečné a méně soutěživé
- umí lépe vyhodnotit své schopnosti, především řídit vlastní poznávací proces a odhadnout vlastní výkon (metakognice)
- mají lepší kreativní schopnosti, na které má překvapivě větší vliv prostředí celé školy než jednotliví vyučující
- jsou více zodpovědní a samostatní
- neučí se kvůli známám nebo požadavkům okolí
- lépe řeší komplexní problémové úlohy vyžadující kreativní schopnosti a samostatnost
- ve sledovaných parametrech kognitivních dovedností dosahují stejných nebo lepších výsledků, jsou však významně úspěšnější při využívání metakognitivních schopností (jako je např. sebehodnocení, odhad vlastního výkonu, reflexe vlastního postupu)

2. Třídy s programem Začít spolu:

naplňují podmínky pro wellbeing žáků v jeho emoční, sociální i kognitivní rovině

zdůrazňují aktivní roli žáka a jeho autonomie při výuce

učí v souvislostech a kontextu reálného života

pracují s reflexí a sebereflexí žáků, chyba je užívána jako účinný nástroj učení

rozvíjí schopnosti důležité v dalších fázích života - radost z poznávání, důvěru ve vlastní schopnosti, kreativitu, komunikaci

3. Začít spolu je komplexní systém:

úspěch programu je založený na přirozeném spojení výukového procesu s výukovými obsahy

vytváří bezpečné prostředí a vyznačuje se klidnou atmosférou pro učení

buduje kladný postoj ke vzdělávání a celoživotnímu učení

centra aktivit a komunitní kruhy podporují spolupráci, umožňují sociální interakce a množství příležitostí pro vyhodnocování vlastních postupů, díky tomu je posilován individuální výkon každého žáka

lépe připravuje na život v demokratické a neustále se měnící společnosti

Kompletní výzkumná zpráva je dostupná [ZDE](#):

Shrnutí výzkumné zprávy je ke stažení [ZDE](#):

Začít spolu je učící se komunita, o kterou pečuje organizace Step by Step ČR, o.p.s., a která právě oslavila 30 let existence v ČR.

Výzkumná zpráva vznikla díky finanční podpoře Nadace České spořitelny.

Výzkum realizovala Fakulta humanitních studií UTB ve Zlíně.

NADACE
České spořitelny